

הַשֵּׁל שֶׁל הָאֱלֵמוֹנִית

שיח'ה חסין חליוא

תרגם מערבית: יהודה שנהב-שהרבני

פֶּאדִי ואִמו צִעְדוּ בִּדְרֹךְ אֶל בֵּיתָם בְּשִׁכּוֹנַת וָאֵדִי נִיסְנָאס. הוּא הִרְהֵר בְּנַעֲלֵי הַחֵג שְׁאִמוֹ עֲמֻדָה לִקְנוֹת לוֹ, וְהִיא נִיסְתָּה לְהִיזְכֵּר בְּדִבְרֵים שֶׁתִּכְנַנָּה לִקְנוֹת כְּדֵי לִקְשֹׁט אֶת עֵץ חֵג הַמּוֹלֵד. אָמַר פֶּאדִי לְאִמּוֹ: "לֵלִיל הַחֵג אֲנִי רוֹצֵה נַעֲלִיִּים יְרוֹקִים כְּמוֹ הַסּוּוֹדֵר שֶׁלִּי. מַה אַתְּ אוֹמֶרֶת, מֵאֲמָא? אִם אוֹלֵי נִקְנָה נַעֲלִיִּים שְׁחֹרֹת שְׁמֵתֵאִימוֹת לְכָל הַצְּבָעִים?"

"מֵאֲמָא, מַה דַּעְתְּךָ?"

"מַה? לֹא שִׁמְעֵתִי."

"הִירוֹק אוֹ הַשְּׁחֹר? אֵיזָה צְבָע מֵתֵאִים יוֹתֵר?"

"לֹא, לֹא. הָאֲדוּם יֵפֶה יוֹתֵר. הַכּוֹכֵב

הָאֲדוּם מֵתֵאִים יוֹתֵר לְצָבָע הָעֵץ וְאוֹרוֹת

הַחֵג," אָמְרָה וּמַחֲשֹׁבֶתִיהָ נִדְדוּ.

"מֵאֲמָא, אֲנִי מְדַבֵּר עַל הַנַּעֲלִיִּים,

לֹא עַל הַכּוֹכֵב!"

הָאִם צָחָקָה וְחִיבְקָה אוֹתוֹ. "נִקְנָה

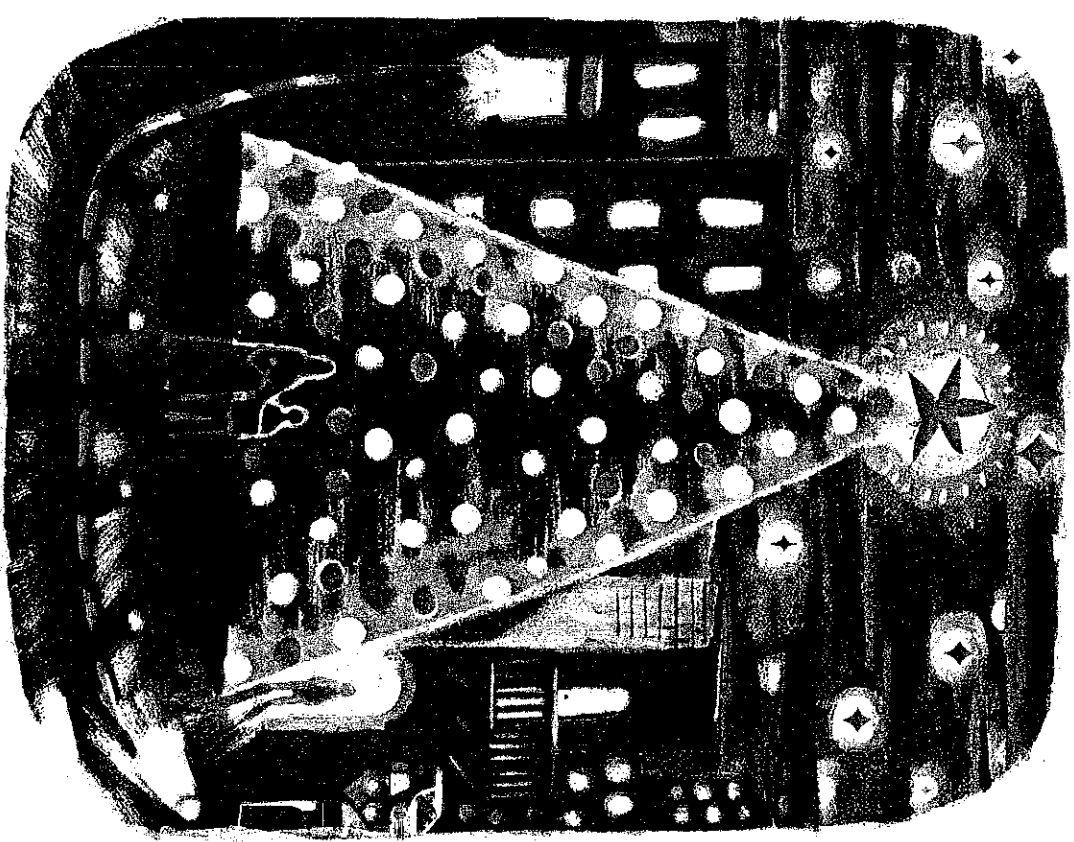
בְּצָבָע שְׁאֵתָה אוֹהֵב," אָמְרָה.

בְּמַכּוֹאוֹת הַשִּׁכּוֹנָה הֵם עֲצְרוּ לִיד

דּוֹכֵן הִירְקוֹת שֶׁל רַחֵל. בִּדְרֹךְ כָּלֵל נִהְגָה

רַחֵל הִירְקִינִית לְשֹׂאֹל אוֹתָם לְשִׁלּוּם וְאַחֵר כֵּךְ

היתה מפשפשת ומספרת את חרשות השכונה. הפעם אמרה בטון רציני: "אישה אחת היפשה אתכם ושאלה לכתובתכם. הצבעתי על הברית ואמרתי לה שאת בעברתה עד ארבע. היא אמרה שתחזורי מאוחר יותר."

התעורבה השכנה ואם חסון, בעודה ממלאת שקית בעגבניות, ואמרה כי ניסתה לברר מי היתה האלמונית אך העלתה חרס בידה, ובפעם הבאה תברוק מה פשר התעניינותה של האישה הזאת במנה פאזר. רחל הגידה בראשה בהסכמה לדבריה.

מהא התלבטה. אולי היתה זו החברה החרדשה מקורס הפלמנקו, שהבטיחה לברק בווארי גיטנאט ובאה ללא חודעה מוקדמת? או שמא חברה ותיקה שהודתמה להיפא וקפצה לביקור?

"אולי זו אחת מהברותי", אמרה והתנצלה שעליה למהר כי עבודה רבה לפניו לקראת חתוג. לפני שנופדה הוכירה: "להתראות סביב שולחן החוג. נא לא לשכוח." והיה עליה עוד לקשט את העץ ולהכין כריטי ברכה לחברים, אולם החשובה מבול היתה מתנתו של יושע. כך נהגה לקרוא לה. כאשר היה פאזר קטן, בן חמש, והמלוה אל אמו לקנות את מתנתו של יושע. היה זה מעיל חורפי שקנתה לאבו עיסא, מוכר הממתקים הישיש. פאזר שאל אותה או בתמידה: "מר אבו עיסא ייתן את המעיל הזה לישוע?" היא נשקה על מצחו ואמרה: "המעיל הזה הוא בשביל מר אבו עיסא, ברי להגן עליו מן הקור העז של חורש דצמבר. הוא ישמח לקבל את המתנה הזאת והשמחה שלו תגיע ללבו של יושע, ששמחתם של הסובלים היא שמחתו." אחר כך ציטטה את דבריו של יושע: "אז יענה אותם לאמר אמן אני לכם מה-שלא עשיתם לאחד מן הצעירים האלה גם-לי לא עשיתם."

היא הסבירה לו:

"המתנות שאנחנו נותנים לנוקמים המסכנים, כאילו הענקנו אותן לישוע. עזי, המתנה אינה מגיעה לישוע אבל שמחת המתנה מגיעה אליו. כל שמחה שנכבסת ללב עצוב של איש נזקק מוצאת את דרכה גם ללבו של יושע. לכו של יושע שוכן בכל ליבות הנוקמים."

האם ואינצ'ה בפאזיץ לזחודזן כדי שיספיקו להגיע לזחודז הנהלים לפני שתנעל את דלתוהרה. הם חלפו על פני הכנסייה הלטינית, שתזמורת הכנסייה התאמנה בה בניגון מזמורי החג. המזמורים פזירו חום שגירש את הקור הצורב את הפנים.

"ליל חג

ליל חג

הלילה ליל חג

קישושים, ילדים ומרחוק קול פעמונים..."

המזמור הזה החזיר אותה אל אותו לילה הרה-גורל שבו נולד בנה פאזי, לפני עשר שנים בדיוק. היה זה לילה קר וגשום. היא ישבה לכדה בבית, על יד החלון, עקבה אחרי הממטרים המזחזחים לכוכבו של יצוע. בשמים כוכבים רבים. איהו כוכבו של יצוע? בילדותה בבית לחם היתה מבחינה בו בנקל בין שני השלל הכוכבים, אולם עתה הוא דמה לכל האחרים.

היא לא ציפתה לצייר הלילה הבהולים שפקדו אותה פתאום, שבועיים לפני המועד שנקב הרפא, והיו חדים וכואבים. מה תעשה? היתה לכדה. היא לא הכירה איש בשכונה שרק לפני שלושה חודשים עברה אליה.

אילו היתה עכשיו בבית לחם עם בני משפחתה, הם היו עוזרים לה ועוזרים לצדה, אבל לפני שהלך בעלה לעולמו היא הבטיחה לו שהישאר בהיפא. הוא שכב על מיטת חליו ואמר לה שהיפא היא העיר שאהב בכל לבו וקיווה שילדי גורלו בה.

הכאבים החזקים התגברו והלילה לא הגיע אל קצו. מרחוק נשמעו מזמורי החג. לו רק היתה מצליחה להחזיק מעמד עד אור הבוקר. שכן לבוקר, כמו שאומרים, עיניים משלו. היא ניסתה לשאת את הכאב, אך הוא הלך והתחזק. מה עליה לעשות? האם תדפוק על דלת שכנחה בשעה מאוחרת כל כך? היא בקושי מכירה אותה. עליה להגיע לבית החולים במהירות, לפני שהכאב יכריע אותה.

באותם ימים דמיין פאזי כי לבו של יצוע גורל כמו העולם כולו. אחרת, כיצד מצליחים כל הלבבות העצובים להסתופף בקרבו? הרי יש כל כך הרבה לבבות עצובים בעולמנו. לא היה לו ספק: לבו של יצוע גורל כמו העולם כולו.

בדרכם עברו פאזי ואמו בסמוך לעץ חג ענקי המקשט כבר יומיים את הכניסה לשכונת וארי ניסנאס. פאזי ראה את האורות הבהקים מרצים עם כל משב רוח, ודמיין את ענפיו המשתרגים זה בזה כיצד קסום. כך הוא זכר אותו מן האגדה על היער הקסום שלמד בשיעורי הערבית. הוא שילב את כפות ידיו, לחש לחוכן משהו ואחר כך נשף ופחד את המילים על העץ, כאילו יָדָה עליה אִפֶּר. אחר כך ביקש מאמו: "כחייך מאָאָ. אנא לחשי לעצמך בקשה חזר" אותה על העץ. האפר מחולל קסמים ומגשים את הבקשות והחלומות. באלילה, אמא, תאמיני לי. פזירי עליו בקשותיך. יום אחד תן יתגשמו."

היא לא היססה, שילבה את כפות ידיה ולחשה: "הלואי שארע משהו על האלמונית שהצילה אותי בליל חג המולד לפני עשר שנים. האישה שאלמלא היא, לא הייתי כאן היום. אני מבקשת לראות אותה ולו פעם אחת ולחזרות לה על המהרה היפה ביותר שקיבלתי אי פעם בחג המולד: אותך."

היא נשפה על כפות ידיה ופחדה את בקשתה על העץ. היא התבוננה בשמים. העננים התקבצו יחדיו ויצרו לב גורל שביסה את השמים. פאזי הרים את מבטו בעקבות אמו וזכר בלבו של יצוע. הוא אהב לעקוב אחר העננים הלבנים בימות השמש הבהירים. הוא היה מתבונן עד שהצליח ללכוד את רישומו של ענן חולף, עקב אחריו ושרטט אותו בקצה אצבעו. אחר כך היה כותן את חכריו: ראייתם בשמים סוס עם שתי כנפיים? מי יכול להראות לי את סגסוגת קלאוס ישן במדוכותיו החוכה היה באופן טבעי זה שהכיר את רישום הענן שלכד את תשומת לבו של פאזי. אחר כך שטו העננים ונודדו, ורישום חדש החליף את קודמו. הערב החל לרדת והשמים נעלמו מאחורי מסך החשכה. איתם נעלמו גם הרישומים של פאזי. בבוקר למחרת הוא יחדש את המהרה, יסתכל בשמים ויצפה בעננים.

בריוק בזמן. אילו התעכבת, ולו עוד קצת, היית מאבדת את התינוק."

"אולי השאירה שם או כתובת?"

"לא. לא השאירה דבר למעט השל הדקים הפה הזה. אמרת שהוא יחמם את גופו של

התינוק. אגב, איך תקראי לו?"

היא לא חשבה זמן רב וענתה במהירות: "אקרא לו פארי, משום שביליל הולדתו העניק לי ישוע את המתנה היפה ביותר, את התינוק היפה שלי. אקרא לו פארי, על שמו של ישוע."

לפעמים היתה מְהֵא מְרִימָה שהאלמונית שהצילה אותה ואת בנה כליל זה המולד אינה אלא מלאך ששלח ריבון העולמים, ששעה לתפילה ותחייתו. הילם אחר כך נזכרה בשל שהשאירה האישית. זה סימן שהוא בשר ודם. היא שוכנת במקום כלשהו בעולם הזה.

היא שמרה את השל הדקים יחד עם חליפת ההטבלה של פארי. בהג המולד היתה תולה את השל על העץ, וכך לאותו לילה. פארי היה מכנה אותו "השל של האלמונית". אבל אמו היתה מתקנת אותו ואומרת: "זה של הפארי". המתנה הראשונה שלך."

פארי לא הסכים: "המתנה הראשונה שלי היתה חיבת העץ הצענונית שבה לי פארי בצורה של עמלה. לא?" האם הנידה בראשה בהסכמה.

לפני שהגיעו אל חנות הנעלים העיר פארי את אמו משרעפיה: "חבל שאתענגים אינם צבועניים. גיליתי בהם את הציונים הפנים ביותר." אמרה לו אמו: "הטבע מצייך ומשאיר לך את התענוג להשוף ולצבוע אותו. צבע את הציונים כפי שדמיוןך מודרך אותך." הם גמרו את הקניות ומיהרו לשוב הביתה. היא תבקש מפארי לקשט את העץ, כדי שתוכל להתפנות ולסיים את ההכנות לחג. הוא כבר ילד גדול ואפשר לבקש ממנו עזרה.

כאשר הגיעו הביתה התפלאו למצוא על סף הדלת הבילה שאלה קשורה בסרט ארום מעשפה שוכנת עליה באותיות גדולות: "בעלת השל".

לפה של מְהֵא ויתר והלם בחתוקה. האם ריבון העולמים נענה כה מהר לבקשתה?

היא התעשפה במעיל הצמר, נשאה את תיקה ויצאה בקושי רב מהבית. היא ירדה במדרגות והגיעה אל הדוכן. היא הסתכלה סביב. הדוכן היה ריק מאדם. היה עליה לצעוד כדי למצוא מונית שתניק אותה אל בית החולים הקרוב. היא אורה ברוחה. יד אחת נשענה על הקיר והשנייה על פסגה. הרחוב היה שומם, לא היה עובר אורח שיכול לסייע לה. מודחן שמעה קולות שמימיים של פיוט הבוקעים מן הכנסיות הדחוקות. הקולות הללו נסכו כישתון בלפה הקודר: "פְּבֹד פְּמִרְמִים לְאַלְהִים וְבָאֵן שְׁלֹם פְּאַנְשִׁי רְצֹנוֹ". אלה היו הדברים האחרונים ששמעה לפני שהארמה סבה סביבה והיא איבדה את ההכרה. למחרת בבוקר התעוררה בבית החולים, לקול האחות אשר אמרה לה: "השבת לאל. אלחמורללה. את בריאה ורחמינוק היפה שלך בריא ושלם."

בקושי רב הצליחה לשאול: "איך הגעתי הנה?"
"אישה אחת ליזמה אותך לכאן," ענתה לה האחות. "היא לא עזבה את בית החולים עד שוודארה שלחמינוק ולך שלום. אחר כך הלכת. היא הביאה אותך

כחודש הגיע אלי המידע.

הודה לכם על השמחה שבנתנית, תודה לכם על מתנת המולד.

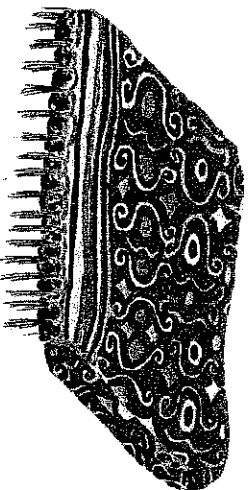
אני שולחת לכם מתנה צנועה עם חברה המבקרת בחיפא. אני מבקשת שתקבלו אותה ממני כחשודה. אני מבטיחה שבתגובה עלינו לטובה אהיה איתכם ונחמג אותו בית.

אהבתי

מתילד, בעלת השל.

בוטסון, דצמבר 1980

פוזא סיימה לקרוא את המכתב ודמעה של שמחה הרכיבה את לחייה. פארי חיבב אותה ואמר: "עוד לא בדרכתי אותך יא אמא. פל עיד ואנתי בחייד, חג שמח." הוא נזכר בלבו של יצוע. לז המדול כמו העולם כולו.

ו האוישה האלמונית שבאה לחפש אותם הבוקר? היא פתחה את המעטפה שהות וקראה בקול רם ודוער את המכתב שהיה בתוכו:

הא פארי הקורים

געתי אליכם לאחר חיפוש ארוך)

ל חג המולד לפי עשר שנים זמן בדרכי ריבון העולמים את האפשרות לעשות וז גדול.

חי: בדרכי לשדה התעופה כדי להספיק למטוס היצא לנו יורק, שבה עמדתי לוח את חג עם חברים. אחר כך היית אמורה לקבל משרה בחברה גדולה, משרה צלחתי להשיג בעמל רב. בפנית החוב המתפעל מוזאד גיסנאט ראיתי אותך חוק. העייפות והכאב ניכרו בך. לפני שנקלמית ממבטי ראיתי אותך נוטה הצידה חר כך צונחת על האדמה.

ני אפשרויות עמדו בפני. האחת, למחר ולעזר לך, ולהחמיץ את המטוס ואת משרה שעליה חלמתי; השנייה, לעזוב אותך לאנחת בתקווה שיעבור עובר אורח עזר לך. כמעט המשכתי בדרכי, ולפתע חזרתי בדרכי של המשקית: "מי שרצצה וא אחרי, שיתכרח לעצמו ויקח את צלבו וילך אחרי; כי החפץ להציל את נפשו כד אותה, אבל המאבד את נפשו למעני ימצאנה".

לחי: במשפט הזה של המשיח וחזרתי על עקבותיי. את המשך הסיפור את כמובן ירה. השאדתי את השל אצל כעדות לאותו לילה. הפסדתי את הטיסה ואיבדתי את משרה שעליה חלמתי, אך בתמורה זכיתי במשפחה נפלאה ובעבודה מהנה. שנייתי ו מסלול נסיעתי הענתי לבוטסון, שבה אני חיה עם בעלי (שהכרתי כמה ימים אחרי זוגתי) ובתי פרח בת החמש. אני עובדת כמנהלת חברה לשיווק ספרי ילדים.

יסדתי נסיעה והרהורתי חיים שלמים: יפים ומאושרים. כבר עשר שנים אני חוגגת ו חג המולד כשאדם שוכנים בלבי.

אלתי עליך רבות וניסיתי למצוא את כתובתך באמצעות ידידים ומכרים, עד שלפני

רת המכתב: "בזירת חודש, מתי, פריק 16, פסקים 24-26 (תרגום פריק דליש).